

pyłu PM10 (stężenie 24-godzinne)¹⁾

poziom informowania: 200 µg/m³

poziom alarmowy: 300 µg/m³

Dopuszczalne poziomy pyłu PM10 w powietrzu i dopuszczalne częstotliwości przekraczania tych poziomów¹⁾

stężenie średnioroczne	40 µg/m ³
stężenie 24-godzinne	50 µg/m ³
dopuszczalna częstość przekraczania stężenia 24-godzinnego w roku	35 razy

Normy dla pyłu PM2,5 w powietrzu¹⁾

- poziom docelowy, stężenie średnioroczne - 20 µg/m³ - termin osiągnięcia 1 stycznia 2020 r,
- wartość dopuszczalna, stężenie średnioroczne - 25 µg/m³ - termin osiągnięcia 1 stycznia 2015 r,

Pomiary stężeń pyłu PM2,5 w otaczającym powietrzu od 2009 r. zostały uruchomione w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców oraz na wybranych stacjach na terenie województwa mazowieckiego.

Dodatkowo na 2 stanowiskach w Warszawie oraz po jednym w Płocku i Radomiu prowadzone są pomiary PM2,5 w celu wyznaczenia krajowego wskaźnika średniego narażenia na podstawie którego wyznaczony został krajowy cel redukcji narażenia. Wynosi on 18 µg/m³ i powinien zostać osiągnięty do 1 stycznia 2020 r.

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. (Dz. U., poz. 1031).

- emisja powierzchniowa z indywidualnego ogrzewania budynków
- emisja pochodząca od komunikacji
  - prace remontowe
  - aerozole wtórne pochodzące z przemian fizyko-chemicznych innych zanieczyszczeń
  - unos pyłu
  - napływ zanieczyszczeń spoza terenu województwa, kraju
- naturalne źródła emisji lub zjawiska nadzwyczajne (wybuchy wulkanów, pożary)
  - warunki meteo

Wpływ na zdrowie ludzi

Pyły stanowią poważny czynnik chorobotwórczy, osiadają na ściankach pęcherzyków płucnych utrudniając wymianę gazową, powodują podrażnienie naskórka i śluzówki, zapalenie górnych dróg oddechowych oraz wywołują choroby alergiczne, astmę, nowotwory płuc, gardła i krtani. Nie istnieje próg stężenia, poniżej którego negatywne skutki zdrowotne wynikające z oddziaływania pyłów na zdrowie ludzi nie występują. Grupą szczególnie narażoną na negatywne oddziaływanie pyłów są osoby starsze, dzieci i osoby cierpiące na choroby dróg oddechowych i układu krwionośnego.

pył PM10	Powoduje zwiększenie zachorowalności na choroby układu oddechowego.
pył PM2,5	Zagraża zdrowiu przyczyniając się do wzrostu zgonów w wyniku chorób serca, naczyń krwionośnych, dróg oddechowych oraz raka płuc. Wzrost stężeń pyłu PM2,5 może spowodować wzrost ryzyka nagłych wypadków wymagających hospitalizacji z powodu problemów z krążeniem i oddychaniem.

Wpływ na rośliny

Pył osadzający się na powierzchni liści pochłania światło oraz zatyka aparaty szparkowe, utrudniając fotosyntezę.

Więcej informacji
www.wios.warszawa.pl
www.powietrze.gios.gov.pl

PYŁY ZAWIESZONE

TSP, PM10, PM2,5

Pył - (PM - ang. Particulate matter) jest zanieczyszczeniem powietrza składającym się z mieszaniny cząstek stałych i ciekłych, zawieszonych w powietrzu, będących mieszaniną substancji organicznych i nieorganicznych.

ze względu na pochodzenie

naturalne	Požary, wietrzenie skał, wybuchy wulkanów, rozkład materii organicznej, pylenie roślin.
antropogeniczne	Spalanie paliw (w gospodarstwach domowych, komunikacja samochodowa, energetyce, przemyśle), procesy technologiczne.
wtórne	Powstają w wyniku przemian chemicznych w atmosferze prekursorów pyłu: dwutlenku siarki (SO ₂), tlenków azotu (NO _x), lotnych związków organicznych (LZO), amoniaku (NH ₃). Znaczna ilość pyłów w powietrzu jest pochodzenia wtórnego.

ze względu na średnicę aerodynamiczną, rozmiar cząstki

TSP	Pył całkowity, wszystkie pyły o średnicy aerodynamicznej nawet większej niż 10 µm.
PM10	Pyły o średnicy aerodynamicznej ziaren mniejszej niż 10 µm, które mogą docierać do górnych dróg oddechowych i płuc.
PM2,5	Pyły o średnicy aerodynamicznej ziaren mniejszej niż 2,5 µm, które wnikają głęboko do płuc i docierają do pęcherzyków płucnych oraz przedostają się do krwioobiegu.

Pył jest zanieczyszczeniem transgranicznym

Pył **PM10** jest transportowany na odległość do 1000 km.

Pył **PM2,5** jest transportowany na odległość do 2500 km.

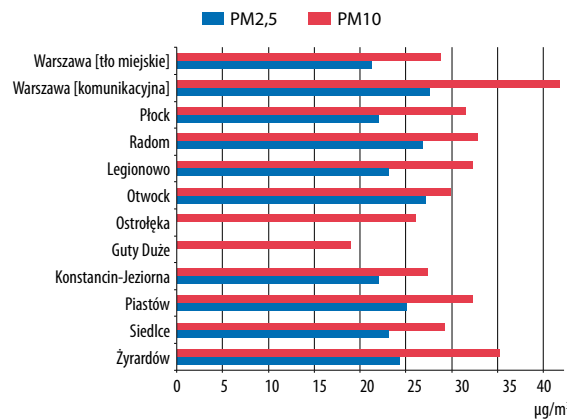
Sedymentacja i opady usuwają pyły PM10 z atmosfery w ciągu kilku godzin, natomiast pył drobny PM2,5 może pozostawać w niej przez dni lub nawet tygodnie.

Stacje monitoringu powietrza realizujące pomiar pyłu PM10 i PM2,5 w województwie mazowieckim w 2018 r.

Liczba stanowisk pomiarowych PM10 – 17
Liczba stanowisk pomiarowych PM2,5 – 14

Wartości stężeń średniorocznych pyłu PM10 i PM2,5 w 2017 r.

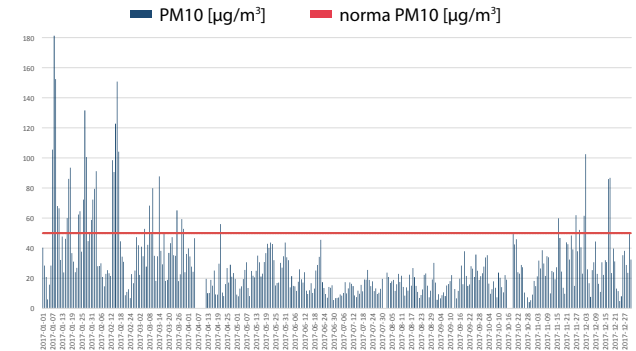

Normy średnioroczne:

- **PM10:** 40 µg/m³
- **PM2,5:** od 2015 r. – 25 µg/m³,
od 2020 r. – 20 µg/m³

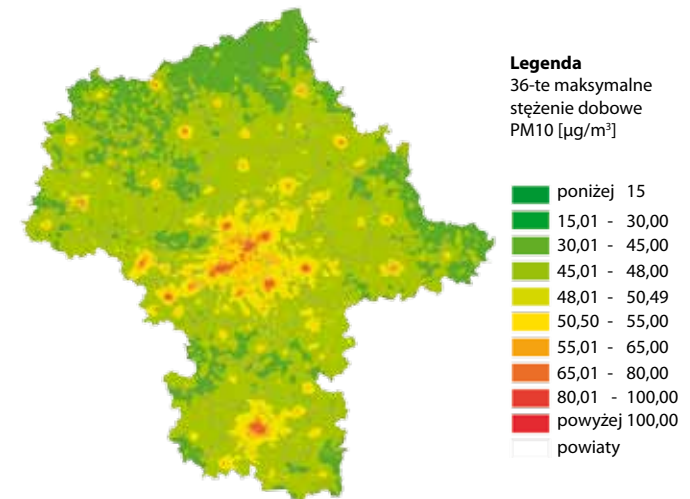
Norma dobowe PM10: 50 µg/m³.

Przykładowy przebieg stężeń dobowych PM10 na stacji Radom-ul. Tochtermana w 2017 r.

Stężenia pyłu PM10 i PM2,5 na terenie województwa mazowieckiego w latach 2012-2017 były stosunkowo wysokie. Na wielu stanowiskach pomiarowych notowano przekroczenia normy dobowej oraz średniorocznej dla PM10 oraz średniorocznej dla PM2,5. Trudności z dotrzymaniem dopuszczalnego poziomu dla pyłu PM10 i PM2,5 występowały przede wszystkim na obszarach miejskich.

Wyniki modelowania matematycznego PM10-24h w 2017 r.

Pyły są nośnikiem pierwiastków śladowych, których zawartość stanowi o ich toksyczności. W województwie mazowieckim od 2007 prowadzony jest monitoring metali i WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) w pyłe PM10. Oznaczane są stężenia następujących metali: arsenu, niklu, kadmu, ołowiu oraz przedstawiciela WWA - benzo(a)pirenu. Poziom dopuszczalny dla ołowiu oraz poziomy docelowy dla arsenu, niklu i kadmu w pyłe PM10 są dotrzymane, natomiast poziom docelowy w przypadku benzo(a)pirenu jest przekraczany.